

NIEUWSBRIEF Najaar 2019

Inhoudsopgave:

- 2019-5 Naar een nieuw pensioenstelsel
- 2019-6 Kortingen in 2020 alleen nodig bij dekkingsgraden onder 90%
- 2019-7 Uitkeringsperiode oudedagsverplichting
- 2019-8 Modernisering pensioenverdeling bij scheiding naar Tweede Kamer
- 2019-9 Overgangsrecht saldolijfrente wordt aangepast

2019-5 Naar een nieuw pensioenstelsel

In onze voorjaarsnieuwsbrief zetten wij de hoofdlijnen op een rij van het op 5 juni gesloten pensioenakkoord. In het pensioenakkoord staat dat een vlakke premie in combinatie met degressieve opbouw in de plaats komt van de huidige doorsneesystematiek. Voor de vlakke premie is gekozen omdat de vrees bestaat dat oudere werknemers te duur worden bij een leeftijdsafhankelijke premie. Hierdoor zouden hun kansen op de arbeidsmarkt slinken.

Bij degressieve opbouw is het nadeel dat alle bestaande deelnemers aan het einde minder pensioen opbouwen. Verder hebben alle deelnemers nadeel van het feit dat ze in het begin te weinig hebben opgebouwd. De gedachte bij de afschaffing van de doorsneesystematiek is dat fondsen gedupeerde deelnemers zullen moeten compenseren. Het gaat daarbij in totaal om grote bedragen over een lange reeks van jaren. Die compensatielast is een serieus probleem, zeker nu de dekkingsgraad van veel grote bedrijfstakfondsen onder de 100% is gezakt als gevolg van de verdere daling van de rente (zie ook het item hierna).

En wat te doen met bestaande aanspraken, die bijna allemaal uitkeringsovereenkomsten zijn? De SER en het kabinet zijn voorstander van het invaren van alle opgebouwde pensioenaanspraken, maar de beslissing blijft aan de sociale partners. Wij zien daar weinig heil in en zouden pleiten voor een juridisch verplicht overzetten van aanspraken in de nieuwe premieovereenkomst met voorwaardelijk pensioen, alsof dat pensioen daar is opgebouwd. Dat moet natuurlijk op prudente wijze zorgvuldig gebeuren, zonder aantasting van ieders eigendomsrecht op zijn pensioen.

Begin 2021 wordt de benodigde wet- en regelgeving bij de Tweede Kamer ingediend. Met als doel dat per 2022 het nieuwe wettelijke en fiscale kader van het nieuwe pensioenstelsel in werking kan treden. Het wetsvoorstel met betrekking tot de vervoegde uittreding en duurzame inzetbaarheid zal vóór de zomer van 2020 worden ingediend. De beoogde ingangsdatum is 01-01-2021. Hetzelfde geldt voor het wetsvoorstel dat ziet op het opnemen van een bedrag ineens bij pensionering. Het conceptwetsvoorstel is recent al voor internetconsultatie gepubliceerd.

2019-6 Kortingen in 2020 alleen nodig bij dekkingsgraden onder 90%

De problematiek van wel of niet korten van pensioenen blijft de gemoederen bezig houden en iedereen vindt er wat van. Een pensioenfonds moet de pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen verlagen als het 5 jaar lang niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen. De dekkingsgraad moet circa 104% zijn. Een motie om de rente te verhogen haalde het niet. Sleutelen aan de rekenrente is voor minister Koolmees onbespreekbaar. De dekkingsgraad op basis van de risicovrije rente is voor hem een objectieve thermometer voor de gezondheid van pensioenfondsen. De realiteit is dat de rente nog lang laag blijft of negatief, verwacht DNB-president Klaas Knot. In 2020 dreigen de pensioenen van miljoenen mensen te worden verlaagd. Er zijn fondsen die op basis van het herstelplan niet tijdig uit een

NIEUWSBRIEF Najaar 2019

reservetekort kunnen komen. Deze fondsen lukt het niet in 10 jaar te herstellen. Zij moeten de pensioenen dan verlagen om te voldoen aan het vereist eigen vermogen. Knot vindt het een slecht plan om de pensioenkortingen in 2020 nog verder uit te stellen. De grenzen om te korten zijn al voortdurend opgerekt. Als voorbeelden noemde hij het versoepelen van de rentemaatstaf in het financieel toetsingskader, het verlengen van de herstelperiode en het oprekken van de definitie van de kostendekkende premie. We zullen ons pensioenstelsel dus moeten inrichten om daarmee om te kunnen gaan. In het pensioenakkoord is afgesproken dat de grens voor pensioenverlagingen 100% wordt. Een pensioenverlaging om te herstellen tot 104% is niet meer nodig. Met die grens worden de verlagingen enigszins beperkt. Volgens het pensioenakkoord gaan uitkeringen meer bewegen rond 100% dekkingsgraad. Verlagingen of verhogingen worden een jaarlijks terugkerend onderdeel van pensioen. Onder grote druk van vakbonden en de oppositiepartijen PvdA en GroenLinks in de Tweede Kamer, is minister Koolmees toch door de knieën gegaan: Pensioenfondsen hoeven in 2020 geen kortingen door te voeren als hun dekkingsgraad op 31 december dit jaar 90% of hoger is. Volgens minister Koolmees is er een 'uitzonderlijke economische situatie' die uitstel van kortingen rechtvaardigt. Bij de stand van zaken eind oktober moeten met deze maatregel in 2020 nog vier fondsen korten. Die korting treft zo'n 600.000 deelnemers. Zonder maatregel zouden dertig fondsen met in totaal 9,8 miljoen deelnemers hebben moeten korten. Koolmees geeft fondsen een extra meetmoment om te voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen. Het betekent dat PMT en PME volgend jaar geen onvoorwaardelijke korting hoeven door te voeren, mits hun dekkingsgraad dan minimaal 90% is. De termijn voor het bereiken van het vereist eigen vermogen gaat, voor een periode van één jaar, van tien naar twaalf jaar. Ook hier geldt dat korten wel nodig is bij dekkingsgraden lager dan 90%. ABP en PFZW hoeven met deze maatregel in 2020 geen herstelplankorting door te voeren. Als fondsen een langere termijn willen gebruiken dan moeten zij dat onderbouwen in hun herstelplan. DNB moet dit vervolgens goedkeuren. Een andere eis is dat fondsen hun deelnemers informeren over hun besluit. Hierin moet het fonds ook aandacht besteden aan de gevolgen voor de premie, opbouw, ambitie en de financiële positie in de komende jaren.

2019-7 Uitkeringsperiode oudedagsverplichting

De eerste uitkering uit een oudedagsverplichting (ODV) moet plaatsvinden binnen twee maanden na het bereiken van de AOW-leeftijd van de DGA. De uitkeringen mogen ook eerder ingaan maar niet eerder dan vijf jaar voor zijn AOW-ingangsdatum. Als de uitkeringen eerder ingaan wordt de termijn van 20 jaar verlengd met de duur die ligt tussen de ingangsdatum van de uitkeringen en de AOW-ingangsdatum van de dga. Als de omzetting van het pensioen in eigen beheer plaatsvindt na de AOW-leeftijd mag de periode van 20 jaar worden verminderd met de periode die ligt tussen de omzettingsdatum en de AOW-leeftijd van de DGA. Volgens de Wet op de loonbelasting moet de uitkeringsperiode worden uitgedrukt in dagen. Het Centraal Aanspreekpunt Pensioen (CAP V&A 17-029) geeft aan dat de Belastingdienst toestaat dat de uitkeringsperiode wordt afgerond op hele maanden of jaren. De afronding mag naar keuze naar beneden of naar boven plaatsvinden. Het is handig dat de Belastingdienst – evenals gebruikelijk is bij lijfrenten – toestaat dat de uitkeringsperiode in maanden of in jaren wordt uitgedrukt. Daarbij kunnen partijen de periode naar eigen inzicht afronden naar beneden of naar boven.

Noten: 1. Soms komt het voor dat een ingegaan partnerpensioen wordt omgezet in een ODV. De vraag is dan of de ODV-uitkeringsduur moet worden vastgesteld op basis van de leeftijd van oorspronkelijk pensioengerechtigde DGA en de eventueel (fictief) verstreken AOW-jaren. Het antwoord is ontkennend: Voor de Wet loonbelasting wordt de partner als werknemer met een pensioen in

NIEUWSBRIEF Najaar 2019

eigen beheer aangemerkt en wordt de ODV-looptijd dus vastgesteld aan de hand van de AOW-leeftijd van deze rechthebbende.

2. De periode waarin omzetting van PEB in ODV fiscaal geruisloos kan plaatsvinden loopt aan het einde van dit jaar af. Met name voor structureel verlieslijdende BV's is het zondermeer aan te bevelen om af te stempelen naar fiscale waarde en het pensioen om te zetten in ODV; in plaats van de jaarlijkse 4% actuariële oprenting bij DGA-pensioen scheelt een ODV-oprenting flink in de jaarlasten van de BV. In 2020 zal de oprenting met het gemiddelde U-rendement over 2019 zelfs negatief zijn en de ODV-voorziening op de balans doen dalen. Het CAP zou onlangs hebben bevestigd dat daadwerkelijk met negatieve marktrente moet worden gerekend.

3. Als voor 31 december 2019 alsnog het PEB wordt omgezet in een ODV en de DGA geniet al een AOW uitkering, dan moet de BV direct bij omzetting feitelijk beginnen uit te keren, aldus het CAP in deze V&A 17-029. Dat er dezelfde(?) dag van de omzetting meteen een eerste ODV-uitkering dient plaats te vinden lijkt ons een voorwaarde die in de praktijk niet te handhaven is en staat in contrast met de coulance van het mogen afronden op hele uitkeringsjaren. Wij menen dat deze strikte uitleg van artikel 38p, lid 2, onder a, ten 3^e Wet LB een nodeloze strenge voorwaarde is en dat zou moeten volstaan dat de uitkeringstermijn direct na omzetting ingaat, zonder dat het feitelijke betalingstijdstip fiscaal leidend is. Omdat het CAP de wet niet terzijde kan schuiven, zou een wetswijziging de juiste manier van reparatie zijn.

2019-8 Modernisering pensioenverdeling bij scheiding naar Tweede Kamer

Minister Koolmees (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en minister Dekker (Rechtsbescherming) hebben het wetsvoorstel 'Verdeling van pensioen bij scheidingen 2021' naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze wetswijziging verbreekt de levenslange afhankelijkheid tussen ex-partners op pensioengebied.

Na inwerkingtreding krijgen beide ex-partners een zelfstandig recht op een deel van het pensioen dat ze tijdens het huwelijk hebben opgebouwd. Ook heeft het overlijden van een van beide ex-partners geen invloed meer op de pensioenuitkering van de ander. Beiden ex-partners krijgen in de toekomst standaard de helft van het tijdens het huwelijk door de ander opgebouwde pensioen. Ex-partners kunnen ook aangeven dat zij het pensioen niet willen verdelen of dat zij andere afspraken over de verdeling maken. Na inwerkingtreding verdelen pensioenuitvoerders de pensioenen automatisch zodra ze vanuit de Basisregistratie Personen (BRP) een melding van een scheiding krijgen. Dit is een verbetering ten opzichte van het huidige systeem. Stellen die nu uit elkaar gaan, moeten zelf binnen twee jaar na hun scheiding bij de pensioenuitvoerder aangeven welke afspraken zij hebben gemaakt als zij de uitbetaling door de pensioenuitvoerder geregeld willen hebben. In de praktijk vergeet ruim een derde van de scheidende stellen de keuze door te geven.

Noot: Het kabinet heeft er niet voor gekozen dat bij de scheiding verplicht een pensioenplan moet worden gemaakt. Wij zijn van mening dat dit een gemiste kans is, omdat in de praktijk telkens blijkt dat ex-partners veelal geen idee hebben wat er met hun pensioen afgesproken is. Dat komt vooral omdat aan pensioen onvoldoende aandacht wordt besteed door scheidingsadvocaten en mediators, terwijl het om hoge contante waardes kan gaan.

NIEUWSBRIEF Najaar 2019

2019-9 Overgangsrecht saldolijfrente wordt aangepast

We zouden het bijna vergeten maar bij de invoering van de Wet IB 2001 is overgangsrecht opgenomen voor de lijfrenten die op 31 december 2000 bestonden. Voor lijfrenten waarvan de premies geheel of gedeeltelijk niet aftrekbaar waren - saldolijfrenten – bestond nog 20 jaar de mogelijkheid om deze polissen af te wikkelen in box 1: pas als er meer wordt uitgekeerd dan de som van de toentertijd niet afgetrokken premies, wordt er in box 1 geheven. Aanstands eindigt het overgangsrecht met ingang van 1 januari 2021. Voorafgaand aan de gedwongen overgang van box 1 naar box 3, moet over het rentebestanddeel per 31 december 2020 worden afgerekend. Op verzoek mag worden afgerekend tegen een tarief van 45%. In het Belastingplan 2020 wordt nu voorgesteld om voor bepaalde saldolijfrenten (en een specifieke groep buitenlandse pensioenen) het overgangsrecht niet af te schaffen. De afrekenverplichting komt nu te vervallen voor lijfrenten waarvan de premies deels wel en deels niet in aftrek konden worden gebracht (de zogenoemde hybride saldolijfrenten). Na afrekening zou de verzekering namelijk gesplitst moeten worden in een deel dat in box 1 blijft (aftrekbare deel) en het echte saldolijfrentedeel dat naar box 3 gaat. Een dergelijke box-splitsing is zowel voor de Belastingdienst als verzekeraars bewerkelijk. Het kabinet is tot de conclusie gekomen dat de afrekenverplichting per 31 december 2020 alleen voor zuivere saldolijfrenten wenselijk is. Bij de zogenoemde hybride saldolijfrenten is in de regel sprake van reële oudedagsvoorzieningen. De Invoeringswet wordt dan ook aangepast voor de hybride saldolijfrenten en daarvoor geldt dan geen afrekenverplichting per 31 december 2020.

*Noot: Naast zuivere en hybride saldolijfrente zijn er ook nog “onbedoelde” saldolijfrenten, waarvan de premies telkenjare wel aftrekbaar waren maar dat in het verleden verzuimd is aan te geven bij de aangifte IB. Voor deze gevallen kan een saldoverklaring worden aangevraagd op grond van een oude resolutie van 29 juni 1990, DB90/3579. Voorwaarde is dat men aannemelijk kan maken dat de betreffende premies niet in aftrek zijn gebracht. In dit verband heeft de Nationale Ombudsman op 10 januari 2019 nog een lezenswaardig rapport geschreven over de vraag welke bewijslast daarbij dient te gelden. Beroep op verzuimde aftrek en verruiming van de saldomethode geldt voor premies die zijn betaald op lijfrentepolissen die zijn gesloten tot 2001 en waarvoor overgangsrecht geldt onder de Wet IB 2001. Wij menen dat er ook geen afrekenverplichting geldt voor deze gevallen van - eveneens – reële oudedagsvoorzieningen waarbij een beroep op een oud besluit wordt gedaan.
Da Vinci Pensioenadvies helpt u graag als er lijfrenteafrekperikelen zijn en het de vraag is hoe de uitkeringen zullen worden belast.*

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden door Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal– complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesties aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief?

Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.

Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.